

[Svend Haugaard.]

drøfte hele det spørgsmål i et udvalg. Vi vil i hvert fald gerne medvirke til, at det ikke uden videre er den højst bydende, der i enhver situation løber med arealet. Der må en eller anden form for styring til. Ofte går det sådan, at de unge landmænd bliver overbudt; de har for lidt kapital, og de bliver alvorligt indeklemt, når de har et par højtbydende på begge sider. Det har også at gøre med forholdet til EF's bestemmelser om tilskud til svinestalde fra FEOGA, hvorefter man selv skal producere $\frac{1}{3}$ af kornet.

Endelig er der lovforslagets mest prækre punkt, nemlig ejendomsøvertagelsen. Jord er en begrænset vare og mere end værdifast, og derfor vil man gerne anbringe sin kapital i jord uden egentlig at have landbrugsinteresse. Ca. halvdelen af landbrugsovertagelserne sker i dag af ikke-landmænd. Der er en del, der tager fast ophold derude, og der er andre, der endog bliver heltidslandmænd, og det er helt i sin orden. Men der er mange, som udelukkende gør det af spekulationshensyn, og det er med til at presse prisen så meget i vejret for de egentlige landmænd, at de får sværere ved at klare deres forrentning. Vi er parat til at se på det forhold, men vi mener ikke, at lovforslagets form er rigtig. Vi erkender de uheldige forhold, og vi vil gerne være med til at drøfte, hvordan man kan gribe ind uden at krænke den frie erhvervsret.

Vi vil også gerne drøfte andre former. Jeg hørte venstre tale om, at skattefordelene skulle begrænses. Vi vil gerne undersøge dette, og vi er også parat til at drøfte bopælspligt f. eks. i forbindelse med erhvervelse af den første ejendom, anden stramning, hvis man skal erhverve den næste, supplerende osv. Der er ting i forbindelse med arv af ejendomme, vi godt vil se nærmere på, f. eks. det at en nyerhvervet ejendom ved arv overgår til en, der i forvejen har flere ejendomme.

Alt det dér er noget, der egner sig bedst til et udvalgsarbejde. I udvalget vil vi lytte til argumentation for lovforslaget, men hvis ikke disse argumenter er stærke og gode nok — og det har vi en vis fornemmelse af at de ikke kan være — er vi parat til på dette punkt at drøfte andre og bedre. Vi er i hvert fald helt indstillet på, at generationsskiftet

er i vanskeligheder, og det skal vi være meget opmærksom på.

Frandsen: De problemer, som man med lovforslaget søger at løse, er vi meget stærkt interesseret i at løse, og vi er principielt villige over for alle de tanker, som ligger i lovforslaget. Der er nok detaljer, som vi kan være lidt uenige i, men det er ikke særlig meget.

Vi opfatter lovforslaget sådan, at det særlig drejer sig om 3 ting: der er spørgsmålet om at klare landbrugsforholdene efter vores indtræden i fællesmarkedet, i det hele taget sikre et selvstændigt landbrug på længere sigt; der er spørgsmålet om også i forbindelse med vores indtræden i fællesmarkedet at sikre, at de frie arealer ikke stiger så voldsomt, at der ikke bliver mulighed for at erhverve frit inden for EF, og endelig er der spørgsmålet om jordværdistigningerne i samfundet.

Så er det spørgsmålet, hvordan vi løser de problemer. Vi har hørt forskellige ordførere fra forskellige partier fremhæve andre midler og veje end lovforslagets til at løse disse problemer, og vi vil sådan set ikke være afvisende, hvis der kan findes hensigtsmæssige metoder til at gøre det på. Det kan vi tale om. Men vi tror, at det, der ligger i regeringens lovforslag, er noget af det bedste, som kan tænkes til at løse de problemer.

Med hensyn til de frie jordarealer, som ikke er underkastet landbrugspligt, og som samfundet derfor ikke har nogen særlig kontrol over, må vi sige, at helt afgørende for, at disse arealer ikke lades frie efter vor indtræden i EF, er, at vi lader så meget som overhovedet muligt være under landbrugspligt. Det er den eneste måde, vi kan styre det på. Vi er klar over, at for en del af de jordarealer, der i øjeblikket er landbrugspligt på, må man nok på længere sigt være parat til at indrømme, at disse jordarealer ikke længere skal have landbrugspligt, fordi de i virkeligheden ikke er egnet til at udnyttes til landbrugsformål. Men så må man have fundet en anden måde at styre det på, så vi kan sikre, at de ikke går ind i den almindelige spekulation.

Dernæst er spørgsmålet, hvordan vi sikrer nogle selvstændige landbrugere her i landet. Regeringens valg er begrænsning af efter-